

AXBOROT TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA BUXGALTERIYA HISOBI JARAYONLARINI SAMARALI BOSHQARISH.

Mamatov Ergashjon Sunatulloevich

*Kattaqo'rg'on shahar 3-son texnikumi "Axborot texnologiyalari" kafedrasida maxsus
fan o'qituvchisi ergashjon.m1@mail.ru*

Annotatsiya: *Ushbu ilmiy maqolada axborot texnologiyalarining buxgalteriya hisobi tizimidagi o'rni va ularning moliyaviy jarayonlarni samarali boshqarishga ta'siri o'rganilgan. Zamonaviy raqamli yechimlar yordamida buxgalteriya hisobini avtomatlashtirish, ma'lumotlarni qayta ishlash tezligini oshirish hamda moliyaviy hisobotlarning aniqligini ta'minlash imkoniyatlari tahlil qilingan. Shuningdek, maqolada IT tizimlarining buxgalteriya hisobida qo'llanishining afzalliklari, mavjud muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari yoritilgan.*

Kalit so'zlar: *Axborot texnologiyalari, buxgalteriya hisobi, avtomatlashtirish, moliyaviy boshqaruv, ERP tizimlari, raqamli iqtisodiyot, ma'lumotlar xavfsizligi*

KIRISH

Hozirgi globallashtirish va raqamli iqtisodiyot sharoitida korxonalar faoliyatini samarali boshqarishda buxgalteriya hisobi muhim ahamiyat kasb etadi. Buxgalteriya hisobi korxonaning moliyaviy holatini aks ettiruvchi asosiy axborot manbai bo'lib, u orqali boshqaruv qarorlari qabul qilinadi. Shu sababli buxgalteriya hisobida aniqlik, tezkorlik va ishonchlilik asosiy talablar sifatida qaraladi. An'anaviy buxgalteriya usullari bu talablarga to'liq javob bera olmasligi sababli, zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etish zarurati yuzaga kelmoqda. Axborot texnologiyalari yordamida buxgalteriya jarayonlarini avtomatlashtirish, ma'lumotlarni tezkor qayta ishlash va tahlil qilish imkoniyati yaratiladi. Bu esa korxonalarining raqobatbardoshligini oshirishda muhim omil hisoblanadi

ASOSIY QISM:

Axborot texnologiyalarini buxgalteriya hisobida qo'llashning eng muhim yo'nalishlaridan biri bu avtomatlashtirilgan buxgalteriya tizimlaridir. Bunday tizimlar korxonaning moliyaviy operatsiyalarini yagona platformada jamlab, barcha hisob-kitoblarni tez va aniq bajarishga yordam beradi. Masalan, daromad va xarajatlarni hisobga olish, ish haqi hisoblash, soliq majburiyatlarini aniqlash kabi jarayonlar maxsus dasturiy vositalar orqali avtomatik amalga oshiriladi. Bu esa inson omiliga bog'liq xatoliklarni kamaytiradi va ish samaradorligini oshiradi.

1-rasm

Zamonaviy buxgalteriya tizimlari, xususan ERP (Enterprise Resource Planning) dasturlari korxonaning barcha bo'limlarini yagona axborot tizimiga birlashtiradi. Bu tizimlar orqali moliyaviy ma'lumotlar real vaqt rejimida yangilanadi va rahbariyat uchun muhim bo'lgan tahliliy ma'lumotlar taqdim etiladi. Natijada boshqaruv qarorlarini qabul qilish jarayoni tezlashadi va aniqroq bo'ladi.

Axborot texnologiyalarining yana bir muhim jihati bu ma'lumotlar xavfsizligini ta'minlashdir. Buxgalteriya hisobi ma'lumotlari maxfiy bo'lib, ularni himoya qilish muhim vazifalardan biridir. Zamonaviy IT tizimlarida ma'lumotlarni shifrlash, foydalanuvchi huquqlarini cheklash va zaxira nusxalarini yaratish kabi xavfsizlik choralaridan foydalaniladi. Bu esa moliyaviy ma'lumotlarning yo'qolishi yoki ruxsatsiz foydalanilishining oldini oladi.

Shuningdek, bulutli texnologiyalar buxgalteriya hisobida keng qo'llanilmoqda. Bulutli xizmatlar yordamida ma'lumotlarni istalgan joydan turib boshqarish va ularga kirish imkoniyati mavjud. Bu esa ayniqsa kichik va o'rta biznes subyektlari uchun qulaylik yaratadi. Shu bilan birga, mobil ilovalar orqali buxgalteriya jarayonlarini boshqarish imkoniyati ham kengayib bormoqda.

Axborot texnologiyalari yordamida moliyaviy tahlil jarayonlari ham sezilarli darajada takomillashmoqda. Dasturiy vositalar yordamida moliyaviy ko'rsatkichlar tahlil qilinadi, prognozlar tuziladi va turli ssenariylar asosida qarorlar ishlab chiqiladi. Bu esa korxonaning moliyaviy barqarorligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, axborot texnologiyalari buxgalteriya hisobi jarayonlarini samarali boshqarishda muhim vosita hisoblanadi. Ular yordamida moliyaviy jarayonlar avtomatlashtiriladi, ma'lumotlar tezkor va aniq qayta ishlanadi hamda boshqaruv qarorlarini qabul qilish jarayoni soddalashtiriladi. Shu bilan birga, ma'lumotlar xavfsizligi ta'minlanadi va moliyaviy nazorat kuchayadi. Kelajakda

axborot texnologiyalarining yanada rivojlanishi buxgalteriya hisobining yanada takomillashishiga va korxonalar samaradorligining oshishiga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdullayev Sh. Buxgalteriya hisobi asoslari. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2020.
2. Karimov F. Zamonaviy buxgalteriya tizimlari. – Samarqand, 2019.
3. Ivanov P. Accounting Information Systems. – Moscow, 2021.
4. Axmedova N. Raqamli iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi. – Toshkent, 2022.
5. Romney M., Steinbart P. Accounting Information Systems. – Pearson, 2020.